

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.017.01.2018

P/18/045

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/18/045 – Zmiany w organizacji i funkcjonowaniu administracji rolnej¹

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontrolerzy

Alina Walenia - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/118/2018 z dnia 6 września 2018 r.,

Agnieszka Pomykała – straszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/128/2018 z dnia 17 września 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 - 4)

Jednostka
kontrolowana

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Podkarpacki Oddział Regionalny w Rzeszowie, Al. T. Rejtana 36, 35 – 233 Rzeszów, zwany dalej OR ARiMR.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Teresa Pamuła, Dyrektor OR ARiMR w Rzeszowie, od dnia 27 stycznia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia², że prawidłowo podejmowane były przez OR ARiMR w okresie od 1 września 2017 r. do 30 września 2018 r. działania dotyczące przejmowania i realizacji zadań po zniesionej Agencji Rynku Rolnego (dalej ARR). Działania te dotyczyły szczególnie przejęcia pracowników, majątku oraz zadań po zniesionej Agencji Rynku Rolnego (dalej ARR), stosownie do przepisów ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa³ (zwaną dalej *pwKOWR*).

W ocenie NIK zmiana rodzaju umowy o pracę dla pracowników przejętych ze zniesionej ARR do ARiMR była niezgodna z art.51 ust.4 *pwKOWR*. Dla tych pracowników zmieniony został rodzaj umowy o pracę z zawartej na czas nieokreślony na umowę obowiązującą na 1 rok. Decyzja ta podjęta została przez Prezesa ARiMR, a Dyrektor OR ARiMR został upoważniony do doręczania pracownikom Oddziału Terenowego ARR (dalej OT ARR) propozycji zatrudnienia w ARiMR.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Stwierdzono, że w ustalonym terminie wynikającym z zawartego porozumienia pomiędzy ARR i ARiMR⁴ nastąpiło przejęcie przez OR ARiMR od OT ARR akt spraw, rejestrów, wykazów, ewidencji i baz danych. Pracownicy zlikwidowanego OT ARR otrzymali propozycje zatrudnienia w OR ARiMR zgodnie z poprzednio wykonywanymi w tym zakresie zadaniami. Dla pracowników, którzy

¹ Okres objęty kontrolą: od 1 września 2017 r. do 30 września 2018 r. Do realizacji celów kontroli przewiduje się zbadanie zagadnień z okresu wcześniejszego mających istotny wpływ na działalność objętą kontrolą a także zdarzeń występujących do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dz.U. 2017 poz. 624 ze zm.

⁴ Porozumienie zawarte 31 sierpnia 2017 r. pomiędzy ARR, a ARiMR w sprawie przecięcia zadań, majątku po zlikwidowanej ARR.

przyjęli warunki pracy w ARiMR zmieniony został rodzaj umowy o pracę z bezterminowej na terminową (na okres 1 roku). Zapewniono prawidłową organizację realizacji zadań w ramach przejętych od zniesionej ARR mechanizmów interwencji na rynku rolnym, tj. wykaz nowych zadań ujęty został w regulaminie organizacyjnym OR ARiMR. Przejęte zadania zostały również określone w zakresach czynności poszczególnych pracowników.

Ustalono, że w związku z przekazaniem dla ARiMR praw i obowiązków związanych z wykonywaniem zadań zniesionej ARR, stosownie do art. 46 ust.3 *pwKOWR*, prawidłowo zostały przejęte i zaewidencjonowane składniki majątkowe.

NIK stwierdza, że OR ARiMR prawidłowo realizował zadania przejęte po zniesionej ARR, zapewniając poprzez to ciągłość oraz dostępność usług dla rolnictwa, świadczonych dotychczas przez OT ARR. W 2018 r. w ramach realizacji przejętych zadań wydanych zostało 14 decyzji na łączną kwotę dofinansowania wynoszącą 137.116,06 zł, a dotyczących zadania *dalszego wsparcia kryzysowego producentów owoców*⁵. Natomiast w ramach zadania *dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany* za 2018 r. - do czasu zakończenia niniejszej kontroli - wydanych zostało 1504 decyzje na łączną kwotę 1.835.980,42 zł.

Ustalono, że terminowo przeprowadzono obsługę wniosków w ramach poszczególnych zadań. Zapewniony został właściwy nadzór nad realizacją zadań przejętych od zniesionej ARR, poprzez analizę kompletności składanej przez beneficjentów dokumentacji oraz procedury kontroli na miejscu. Realizacja przejętych mechanizmów rynkowych odbywała się w oparciu o obowiązujące procedury⁶ objęte akredytacją⁷.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zadań wykonywanych przez OR ARiMR, a dotyczących wprowadzania zmian w rejestrze grup producentów rolnych. W kontrolowanym okresie wprowadzonych zostało w wymaganym terminie 24 zmiany w rejestrze grup producentów rolnych, w którym wpisanych było 36 producentów z terenu województwa podkarpackiego.

Ustalono, że zgodnie z obowiązującymi procedurami prowadzono kontrolę podmiotów uczestniczących w mechanizmach administrowanych przez ARiMR, które przejęte zostały od ARR. W okresie objętym kontrolą nie odnotowano skarg na działalność OR ARiMR w związku z realizacją przejętych zadań od ARR.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1.Przygotowanie OR ARiMR w Rzeszowie do wdrożenia zadań przejętych od zniesionej ARR, w tym zatrudnienia pracowników z OT ARR

Opis stanu
faktycznego

1.1. W związku z wprowadzonymi w okresie od 1 września 2017 r. zmianami w funkcjonowaniu administracji rolnej stosownie do art. 49 ust. 8 ustawy *pwKOWR*, Dyrektor OR ARiMR działając na podstawie zwartego porozumienia z dnia 31

⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców w związku z kontynuacją zakazu ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej (Dz. U. z 2018, poz. 82)

⁶ Książka procedur Dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców KP-611-596-ARiMR/1/z z 12.01.2018r oraz Książka procedur Dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców KP-611-597-ARiMR/1/z z 12.01.2018r

⁷ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie przyznania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa tymczasowej akredytacji jako agencji płatniczej (Dz. U. z 2017, poz.1660), Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyznania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa akredytacji jako agencji płatniczej (Dz. U. z 2018, poz.1676).

sierpnia 2017 r. pomiędzy ARR, a ARiMR wykonywał zadania związane z przejęciem od zniesionej ARR:

- dokumentacji w zakresie:

- uznawania grup producentów rolnych i ich związków (rejstry),
- dalszego tymczasowego wsparcie producentów owoców i warzyw za lata 2014 - 2015⁸,
- dalszego wsparcia kryzysowego producentów owoców i warzyw za lata 2016 - 2017⁹
- wsparcia w sektorze owoców i warzyw z tytułu kryzysu spowodowanego szczepem bakterii EHEC.

- przekazania pracownikom OT ARR do dnia 31 maja 2017 r. propozycji zatrudnienia w ARiMR określającej warunki pracy i płacy, a także miejsca zatrudnienia. Prezes ARiMR upoważnił pismem z dnia 23 maja 2017 r. Dyrektora OR ARiMR do doręczania w jego imieniu, pracownikom OT ARR propozycji zatrudnienia w ARiMR. Upoważnienie obowiązywało na okres zatrudnienia pracowników OT ARR na wskazanym stanowisku.

(dowód: akta kontroli str. 6)

Ustalono, że w przejęcie zadań od zniesionej ARR odbywało się zgodnie z harmonogramem przejęcia zadań/przekazania dokumentacji z OT ARR do OR ARiMR określonym w *Instrukcji w zakresie metodyki przekazywania dokumentacji pomiędzy Dyrektorami komórek/jednostek ARR, a dyrektorami jednostek organizacyjnych ARiMR na stanowiska pracy*. Instrukcja ta stanowiła załącznik nr 1 do zwanego porozumienia z dnia 31 sierpnia 2017 r. pomiędzy ARR, a ARiMR w sprawie przejęcia zadań po zniesionej ARR. Zgodnie z cyt. harmonogramem dokumentacja dotycząca przejętych zadań miała być przekazana do OR ARiMR najpóźniej do 31 sierpnia 2017 r. Następnie ARiMR pismem z dnia 22 września 2017 r. wydłużyła terminy przejęcia dokumentacji akt spraw zakończonych zadań:

- do 15 grudnia 2017 r. – dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany za 2016 rok i za 2017 r.
- do 28 lutego 2018 r. – wsparcia dla grup producentów rolnych,
- do 28 lutego 2018 r. – wsparcia dla innych działań interwencyjnych na rynku rolnym.

Ustalono, że dokumentacja dotycząca akt spraw zadań zrealizowanych przez OT ARR została przekazana do OR ARiMR z zachowaniem terminów wskazanych w ww. harmonogramie, tj.:

- dokumentacja dotycząca interwencji na rynku mleka, rynku wieprzowiny, owoców i warzyw za lata 2014 – 2017 (wnioski, decyzje, polecenia kontroli, raporty z kontroli i inna.) przekazana została na podstawie protokołów zdawczo odbiorczych z dnia 22 sierpnia 2017 r.

⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 października 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem dalszych tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej (Dz. U. poz. 1468, z późn. zm.)

⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 września 2016 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem dalszych tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw w związku z kontynuacją zakazu ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1523)

- dokumentacja dotycząca dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany za lata 2015 – 2016 przekazana została przez OT ARR na podstawie protokołu z dnia 22 sierpnia 2017 r.
- rejestr grup producentów rolnych przekazany na podstawie protokołu zdawczo odbiorczego z 31 sierpnia 2017 r.

Dokumentacja dotycząca dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany za 2017 r. przekazana została przez Oddział KOWR w Rzeszowie do Biur Powiatowych OR ARiMR na podstawie protokołów sporządzonych w okresie od 2 listopada 2017 r. do 15 grudnia 2017 r.,

(dowód: akta kontroli str.7-19, 23 - 61, 62 – 63)

1.2. Dyrektor OR ARiMR otrzymał 2 maja 2017 r. z Centrali ARiMR listę imienną 14 pracowników OT ARR zatrudnionych na czas nieokreślony do zatrudnienia w OR ARiMR, wraz z podaniem stanowiska pracy, wynagrodzenia, stażu pracy oraz kwalifikacji. Prezes ARiMR upoważnił Dyrektora OR ARiMR (pismo z dnia 23 maja 2017 r.) do doręczania w jego imieniu, pracownikom OT ARR propozycji zatrudnienia w OR ARiMR. W związku z powyższym w terminie do 31 maja 2017 r. Dyrektor OR ARiMR przedstawił 14 pracownikom ze zniesionego OT ARR propozycję warunków zatrudnienia tj. stanowisko pracy, wynagrodzenie, okres zatrudnienia i miejsce pracy. Z 14 pracowników z OT ARR ujętych w wykazie Prezesa ARiMR i wskazanych do zatrudnienia w OR ARiMR, - 6 pracowników nie złożyło w wymaganym w terminie oświadczenia o przyjęciu albo odmówiło propozycji zatrudnienia. Z grupy 6 pracowników, którzy nie wyrazili zgody na zatrudnienie w OR ARiMR - dla 4 osób zmniejszona została w ARiMR wysokość miesięcznej płacy brutto, a dla 2 osób pozostała na takim samym poziomie. Z 14 pracowników ujętych w wykazie Prezesa ARiMR, 8 pracowników przyjęło zaproponowane warunki zatrudnienia. W propozycji zatrudnienia wskazany został rodzaj wykonywanej pracy, miejsce, wysokość wynagrodzenia, wymiar czasu pracy i okres zatrudnienia oraz termin rozpoczęcia pracy. W warunkach propozycji zatrudnienia podano, że Prezes ARiMR zaproponował zatrudnienie na okres 1 roku (od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2018 r.). Zatrudnienie w ARiMR na czas określony 1 roku następowało po przyjęciu zaproponowanych warunków na podstawie złożonego przez pracownika OT ARR oświadczenia, bez zawierania dodatkowej umowy o pracę. Nie rozwiązano żadnej umowy o pracę w okresie przed upływem 1 roku, W okresie od 1 września 2018 r. z 7 pracownikami zostały podpisane umowy o pracę, w tym z 6 pracownikami na czas nieokreślony, z jednym pracownikiem zawarta została umowa na czas określony 1 roku. Z 1 pracownikiem rozwiązano stosunek pracy w związku z upływem czasu, na który była zawarta umowa (art. 30 §1 pkt 4 KP), tj. z dniem 31 sierpnia 2018 r. Przejęte obowiązki przez wszystkich zatrudnionych pracowników w OR ARiMR określały taki sam zakres zadań jaki wykonywany był uprzednio w OT ARR.

W ocenie NIK zmiana w ARiMR rodzaju umowy o pracę z zawartą na czas nieokreślony na czas określony 1 roku dla 8 przejętych z ARR pracowników była niezgodna z art. 51 ust.4 *pwKOWR*¹⁰. Decyzja ta podjęta została przez Prezesa ARiMR, a Dyrektor OR ARiMR został tylko upoważniony do doręczania pracownikom Oddziału Terenowego ARR propozycji zatrudnienia w ARiMR.

W wyjaśnieniu Prezes ARiMR Pani Maria Fajger podała, że zgodnie z art. 51 ust.4 *pwKOWR* Prezes ARiMR w terminie do 31 maja 2017 r. miał zaproponować na piśmie zatrudnienie w ARiMR, określając warunki pracy i płacy, w tym miejsce zatrudnienia pracownikom ARR. Oznacza to, że mimo kontynuacji zatrudnienia w przypadku złożenia oświadczenia o przyjęciu zaproponowanych warunków zatrudnienia nie musiało ono odbywać się na takich samych warunkach pracy płacy jak dotychczas (tj. w ARR). W pojęciu zatrudnienie mieści się m.in. rodzaj umowy o pracę, a także warunki pracy i płacy (takie jak wynagrodzenie, wymiar czasu pracy, miejsce zatrudnienia). Co więcej za dopuszczalne można nawet uznać dokonanie zmiany podstawy prawnej zatrudnienia. Stanowisko takie zajęł także Dyrektor Departamentu Prawno – Legislacyjnego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (opinia prawna z 25 kwietnia 2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 730 – 752)

W grupie 8 zatrudnionych w OR ARiMR pracowników z OT ARR 4 osoby zostały zatrudnione na stanowisku specjalisty, 2 osoby na stanowisku starszego specjalisty i 2 na stanowisku głównego specjalisty. Wszyscy przejęci pracownicy zostali zatrudnieni na takich samych stanowiskach, jak poprzednio zajmowali w OT ARR. W okresie objętym kontrolą do wykonywania zadań przejętych z OT ARR nie zatrudniano osób niebędących pracownikami zniesionej ARR. Nie organizowano naboru na stanowiska właściwe do realizacji zadań przejętych z OT ARR, ze szczególnym uwzględnieniem zadania dotyczącego dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

(dowód: akta kontroli str. 726 – 729)

W związku z przejęciem zadań od zniesionej ARR pracownicy OR ARiMR w okresie od 17 do 19 lipca 2017 r. odbyli szkolenia w zakresie obsługi zadań przejętych z OT ARR. W szkoleniach tych uczestniczyło 21 pracowników Biur Powiatowych (po jednym przedstawicielu z każdego Biura, którzy następnie w systemie kaskadowym przeszkolili pozostałych pracowników Biur Powiatowych) oraz 6 pracowników OR ARiMR koordynujących pracę w zakresie objętym szkoleniem. Zakres przedmiotowego szkolenia obejmował obsługę następujących przejętych od ARR mechanizmów interwencji na rynku rolnym:

- pomoc w formie refundacji kosztów zakupu bydła hodowlanego mięsnego (Prb),
- pomoc w formie refundacji kosztów zakupu świń hodowlanych (Prs),
- pomoc dla producentów świń na wyrównanie ceny sprzedaży (Pws),
- dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców i warzyw (Wow),
- dopłaty do materiału siewnego (Dms).

W okresie objętym kontrolą pracownicy KOWR nie realizowali zadań na rzecz OR ARiMR, w tym także nie uczestniczyli w realizacji zadania dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

(dowód: akta kontroli str.64 - 68)

¹⁰ Opinia Departamentu Prawnego i Orzecznictwa Kontrolnego NIK z dnia 19 listopada 2018 r. odnośnie postępowania ARiMR i KOWR w związku z zatrudnianiem pracowników likwidowanej ARR.

Stwierdzono, że średnie wynagrodzenie pracowników OR ARiMR według stanu na 31 grudnia 2017 r. wynosiło 3.188,35 zł, a pracowników ze zniesionego OT ARR było niższe o 369,60 zł i wynosiło 2.818,75 zł. Według stanu na 30 czerwca 2018 r. średnie wynagrodzenie pracowników OR ARiMR wzrosło do kwoty 3.438,47 zł, a pracowników ze zniesionego OT ARR do 3.043,75 zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników w OR ARiMR w przeliczeniu na 1 etat wynosiło na dzień 31 grudnia 2017 r. 3.208,52 zł, a pracowników ze zniesionego OT ARR było niższe o 389,77 zł i wynosiło 2.818,75 zł. Natomiast na 30 czerwca 2018 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników w OR ARiMR w przeliczeniu na jeden etat wzrosło do kwoty 3.458,42 zł, a pracowników zniesionego OT ARR było niższe o 414,67 zł i wynosiło 3.043,75 zł.

(dowód: akta kontroli str. 78)

Ustalono, że w związku z przekazaniem dla ARiMR praw i obowiązków związanych z wykonywaniem zadań zniesionej ARR, stosownie do art. 46 ust.3 *pwKOWR* prawidłowo zostały przejęte i zaewidencjonowane składniki majątkowe. Łączna wartość środków trwałych przejętych przez OR ARiMR od OT ARR wynosiła 127.198,82 zł. OR ARiMR w ramach przejęcia majątku od OT ARR otrzymał:

- 2 samochody służbowe (Skoda Fabia, KIA CEE D) o łącznej wartości 113.314,00 zł, (protokół przekazania/przejęcia z dnia 31 sierpnia 2017 r., OT/09/0000504/2010, OT/09/0000503/2011),
- 3 GPS o łącznej wartości 4.247,95 zł (protokół przekazania/przejęcia z dnia 31 sierpnia 2017 r., OT/0017508/2009, OT/0017540/2008, OT/0017509/2009),
- 46 sztuk mebli o łącznej wartości 9.636,87 zł (protokół przekazania/przejęcia z dnia 31 sierpnia 2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 104 -111, 114)

Stwierdzono, że wg stanu na 31 sierpnia 2017 r. w OR ARiMR sporządzony został wykaz przejętych od OT ARR składników majątkowych, w tym samochodów, GPS i mebli, z wyszczególnieniem ich numeru seryjnego, wartości początkowej oraz faktury zakupu. Samochody służbowe, GPS zostały wprowadzone w systemie finansowo – księgowym w module „Środki trwałe”, a meble biurowe zostały ujęte w ewidencji ilościowo – wartościowej, jako środki trwałe o niskiej wartości i nie zostały oznakowane numerami inwentarzowymi. Określone w protokołach zdawczo - odbiorczych wartości przejętych składników majątkowych zostały wykazane w ewidencji księgowej OR ARiMR. Ewidencja przejętego majątku z OT ARR dokonana została zgodnie z zasadami polityki rachunkowości obowiązującej w ARiMR,

(dowód: akta kontroli str. 112 – 141)

W celu potwierdzenia prawidłowości przyjęcia składników majątkowych z OT ARR na ewidencję OR ARiMR, kontrolą objęto 5 rzeczowych składników majątkowych o wysokiej wartości księgowej (100% przejętych na wartość 117.561,95 zł). Stwierdzono, że samochody oraz GPS-y pochodzą ze zniesionego OT ARR i zostały prawidłowo ujęte w ewidencji OR ARiMR.

(dowód: akta kontroli str. 142 -143)

W OR ARiMR nie przeprowadzono według stanu na 31 sierpnia 2017 r. - dzień przejęcia przez ARiMR praw i obowiązków związanych z wykonywaniem zadań zniesionej ARR - spisu z natury wszystkich rzeczowych składników majątkowych, w tym także przejętych z OT ARR. Zgodnie z planem inwentaryzacji ARiMR na 2017

r. OR ARiMR przeprowadził inwentaryzację według stanu na 31 sierpień 2017 r. środków trwałych i niskocennych składników majątkowych z grupy 4 wg. KŚT – maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania. Protokół rozliczenia wyników inwentaryzacji (wg stanu na 31 sierpnia 2017 r.) został zatwierdzony 29 stycznia 2018 r. przez Prezesa ARiMR. Inwentaryzacja ta nie obejmowała majątku przejętego z OT ARR.

W OR ARiMR. w dniu 21 września 2018 r dokonano spisu z natury samochodów i GPS-ów według stanu na dzień na 31 sierpnia 2018 r., w tym także przejętych od OT ARR. W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji nie stwierdzono niedoborów ani nadwyżek.

(dowód: akta kontroli str. 85 - 103)

1.3. Zarządzeniem nr 110/2017 z dnia 31 sierpnia 2017 r. Prezes ARiMR ustalił organizację i tryb pracy ARiMR po przejęciu zadań od zniesionej ARR, w tym zakres zadań komórek organizacyjnych wchodzących w skład Centrali, a także dla Oddziałów Regionalnych i Biur Powiatowych. Zobowiązał dyrektorów Oddziałów Regionalnych ARiMR do dostosowania wewnętrznego regulaminu organizacyjnego do zmian wynikających z w/w zarządzenia oraz do przedłożenia ich do zatwierdzenia w terminie 14 dni roboczych od dnia wejście w życie cyt. zarządzenia. Zarządzeniem nr 110/2017 zobowiązał Dyrektora OR ARiMR do wdrożenia struktur i zmian regulaminowych w zakresie działania OR i Biur Powiatowych, w terminie 10 dni roboczych od daty zatwierdzenia przez Prezesa ARiMR wewnętrznego Regulaminu organizacyjnego OR ARiMR.

Ustalono, że w wymaganym terminie (21 września 2017 r.) Dyrektor OR ARiMR przesłał do zatwierdzenia przez Prezesa ARiMR wewnętrzny Regulamin organizacyjny, który został zatwierdzony 30 października 2017 r. Dokument ten określał szczegółową organizację i podział zadań dla poszczególnych komórek organizacyjnych OR ARiMR, a także dla Biur Powiatowych ARiMR. Przejęte zadania od zniesionego OT ARR przypisane zostały do realizacji dla Biura Działów Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich OR ARiMR. Zakres tych zadań związanych z przejęciem mechanizmów interwencji na rynku rolnym od zniesionej ARR przedstawiał się następująco:

- wsparcie tworzenia grup producentów rolnych i organizacji producentów,
- dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców,
- uznawanie grup, organizacji producentów, zrzeszeń organizacji producentów i organizacji międzybranżowych,
- sprawowanie nadzoru i koordynowanie realizacji innych zadań powierzonych Biurom Powiatowym, w tym dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

(dowód: akta kontroli str. 144 – 148, 193 - 217)

Minister Rozwoju i Finansów rozporządzeniem z 30 sierpnia 2017 r.¹¹ przyznał tymczasową akredytację obejmującą obsługę pomocy w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) dla ARiMR jako agencji płatniczej na okres 12 miesięcy, tj. od 1 września 2017 r. Zobowiązał ARiMR do wdrożenia w terminie do 31 marca 2018 r.

¹¹ Dz. U. z 2017r., poz.1660

wskazanych w opinii Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), niedociągnięć dotyczących następujących obszarów: środowiska wewnętrznego (normy w zakresie zasobów ludzkich), działań kontrolnych (procedury zatwierdzania wniosków), informacji i komunikacji (bezpieczeństwo systemów informatycznych). Rekomendacje wskazane do wdrożenia w sprawozdaniu Szefa KAS z sierpnia 2017 r. nie dotyczyły OR ARiMR, tylko były kierowane do komórek organizacyjnych Centrali ARiMR/ARR (obecnie KOWR). W opinii Szefa KAS wskazano, że udzielenie akredytacji właściwej dla ARiMR będzie możliwe po wdrożeniu zaleceń zawartych ww. sprawozdaniu KAS.

(dowód: akta kontroli str. 218 – 222, 327 - 330)

Szef KAS przeprowadził w sierpniu 2018 r. audyt w ARiMR w celu potwierdzenia zaleceń wydanych w ramach audytu z 2017 r. na podstawie, którego udzielono akredytacji tymczasowej. W wyniku audytu zostało sporządzone sprawozdanie przez Szefa KAS, w którym przedstawione zostały wyniki oceny w podziale na badane wymogi kontrolne. W żadnym z badanych obszarów nie stwierdzono nieprawidłowości. Szef KAS wydał opinię pozytywną dla ARiMR wyznaczonej do realizacji zadań przejętych od ARR, jako agencji płatniczej w ramach wykonywania zadań WPR. Wskazano, że ARiMR spełniła kryteria akredytacji w zakresie: środowiska wewnętrznego, działań kontrolnych, informacji i komunikacji oraz monitorowania, określone w załączniku nr I do rozporządzenia Komisji UE nr 907/2014¹². Rozporządzeniem z dnia 30 sierpnia 2018 r. Minister Finansów przyznał na czas nieoznaczony od 1 września 2018 r.¹³ akredytację dla ARiMR jako agencji płatniczej, ze szczególnym uwzględnieniem zadań przejętych od ARR, a dotyczących:

- prowadzenia interwencji mającej na celu stabilizację rynków rolnych,
- administrowania obrotem towarowym z zagranicą, w szczególności w zakresie przyznawania refundacji przy wywozie do państw trzecich,
- administrowania kwotowaniem produkcji (z wyłączeniem procesu autoryzacji wniosku),
- działań dotyczących restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego (z wyłączeniem procesu autoryzacji wniosku),
- programu „Owoce i warzywa w szkole”
- dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych,
- programu pod nazwą „Program dla szkół”,
- pomocy związanej ze wspieraniem działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych i żywnościowych w ramach wspólnej polityki rolnej,
- pomocy w zakresie wsparcia pszczelarstwa w ramach wspólnej polityki rolnej.

W związku z brakiem rekomendacji w sprawozdaniu Szefa KAS dotyczących oddziałów regionalnych, w OR ARiMR nie był przeprowadzany audyt wewnętrzny przez Departament Audytu Wewnętrznego ARiMR.

(dowód: akta kontroli str. 331, 377 - 379)

¹² Rozporządzenie delegowane Komisji UE nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014r.

¹³ Dz.U. z 2018r., poz. 1676

Ustalono
nieprawidłowości

1.4. W kontrolowanym okresie nie występowały przypadki stwierdzenia przez Dyrektora OR ARiMR nieważności decyzji¹⁴ wydanych przez organy KOWR w sprawach dotyczących przyznania dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany za 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 79- 84)

W działalności OR ARiMR w Rzeszowie w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości. W ocenie NIK zmiana rodzaju umowy o pracę dla pracowników przejętych ze zniesionej ARR do ARiMR była niezgodna z art.51 ust.4 *pwKOWR*. Nieprawidłowość ta nie wynikała z działalności Dyrektora OR ARiMR, decyzja w tym zakresie podjęta została przez Prezesa ARiMR.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność OR ARiMR w zbadanym zakresie. Ustalono, że właściwe było przygotowanie OR ARiMR do przejęcia zadań z ARR. Dostosowano zatrudnienie, przeszkolono pracowników w zakresie przejętych zadań. Prawidłowo zostały przejęte i zaewidencjonowane składniki majątkowe.

2. Realizacja zadań przez OR ARiMR w Rzeszowie przejętych od zlikwidowanego OT ARR

2.1. Zakres zadań przejętych przez ARiMR ze zniesionej ARR określony został w porozumieniu z 31 sierpnia 2017 r. zawartym pomiędzy ARR a ARiMR. Celem zawartego porozumienia było zapewnienie właściwej realizacji mechanizmów pomocowych w ramach WPR w zakresie obsługi merytorycznej wniosków oraz porządkowania i przejmowania dokumentacji dotyczącej następujących zadań:

- pomoc w formie refundacji kosztów zakupu bydła hodowlanego mięsnego,
- pomoc w formie refundacji kosztów zakupu świń hodowlanych,
- pomoc dla producentów świń na wyrównanie ceny sprzedaży,
- dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców i warzyw,
- dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

(dowód: akta kontroli str. 7 - 9)

W okresie objętym kontrolą w OR ARiMR spośród możliwych do realizacji zadań przejętych ze zniesionej ARR, ze względu na brak naboru wniosków, nie były wykonywane następujące zadania obejmujące interwencję na rynku rolnym:

- wsparcie w sektorze owoców i warzyw z tytułu kryzysu spowodowanego szczepem bakterii EHEC,
- dalsze tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia dla producentów owoców i warzyw,
- tymczasowa nadzwyczajna pomoc dla rolników w sektorach hodowlanych – rynek mleka,
- tymczasowa nadzwyczajna pomoc dla rolników w sektorze wieprzowiny,
- udzielenie pomocy w formie refundacji kosztów na zakup bydła hodowlanego mięsnego,

¹⁴ Art. 47a ust.6 pkt 2 *pwKOWR*

- udzielenie pomocy w formie refundacji kosztów na zakup loszek hodowlanych lub knurów hodowlanych,
- udzielenie pomocy w formie refundacji kosztów zakupu owiec lub jagniąt,
- udzielenie pomocy w formie refundacji kosztów jałówek hodowlanych ras mlecznych,
- udzielanie pomocy producentom mleka z tytułu zmniejszenia sprzedaży mleka,
- tymczasowa nadzwyczajna pomoc dla rolników w sektorze wieprzowiny,
- wnioski o udzielanie wsparcia producentom mleka,
- dalsze tymczasowe wsparcie producentów owoców i warzyw DOW II,
- tymczasowe nadzwyczajne wsparcie producentów owoców i warzyw,
- dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców i warzyw,
- dalsze tymczasowe wsparcie producentów owoców i warzyw DOW III,
- pomoc finansowa dla uznanych organizacji producentów owoców i warzyw na dofinansowanie funduszu operacyjnego,
- uznawanie organizacji producentów rolnych i ich związków,
- uznawanie organizacji producentów, zrzeszeń organizacji producentów na rynku owoców i warzyw,
- udzielenie pomocy na ograniczenie produkcji mleka.

Wymienione powyżej zdania zostały zakwalifikowane do działań interwencyjnych mających na celu krótką i celową pomoc oraz zapobieganie kryzysom w poszczególnych sektorach działalności rolniczej nadzorowanej przez MRiRW. W związku z brakiem konieczności interwencji w wymienionych obszarach w latach 2017 – 2018 (do 30 września 2018 r.) zadania w tym zakresie nie były realizowane przez OR ARiMR.

(dowód: akta kontroli str. 380 -383)

Ustalono, że w okresie od 1 września 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. OR ARiMR nie realizował żadnych zadań przejętych od OT ARR. W 2017 r. w ramach mechanizmów przejętych od OT ARR nie dokonywane były płatności (nie wpływały wnioski o wypłatę).

(dowód: akta kontroli str. 384 - 388)

2.2 OT ARR przekazał do OR ARiMR akta 3 spraw, których postępowania według stanu na dzień 1 września 2017 r. nie zostały zakończone. Dotyczyło to następujących zadań i beneficjentów:

- Beneficjent X (akta przekazane zostały do OR ARiMR 11 września 2017 r.), w ramach zadania „Dalsze tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia dla producentów owoców i warzyw”. W związku z nieprawidłowościami przedstawionymi w raporcie kontroli OT ARR¹⁵ Dyrektor OT ARR wydał decyzję ¹⁶(1 marca 2017 r.) w sprawie wymierzenia kary administracyjnej w wysokości 52.206,98 zł, z tytułu wykorzystania owoców (jabłek) i warzyw na cele niezgodne z przeznaczeniem. W dniu 22 marca 2017 r. Strona wniosła odwołanie od powyższej decyzji do Prezesa ARR, który decyzją z 28 kwietnia 2017 r.¹⁷ uchylił w całości zaskarżoną decyzję i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia do Dyrektora OT ARR. Do dnia

¹⁵ Raport kontroli nr OS/in/49/2016 przeprowadzonej w dniach 16-26.02.2016 r.

¹⁶ Decyzja nr DOWIII/RZ/01/2017/KA z 1 marca 2017 r. – została odebrana przez stronę 8 marca 2017 r.

¹⁷ Decyzja nr CE/D/120_543/2017 z dnia 28 kwietnia 2017 r.

przekazania akt sprawy Dyrektor OT ARR nie podjął działań w celu ponownego rozpatrzenia sprawy.

W związku z toczącym się postępowaniem Dyrektor OR ARiMR wystąpił o udzielenie opinii prawnej do Radcy Prawnego OR ARiMR (pismo z dnia 10.11.2017 r.) o wskazanie odpowiedzi w sprawie sposobu postępowania po otrzymaniu decyzji Prezesa ARR uchylającej decyzję Dyrektora OT ARR. Dyrektor OR ARiMR zwróciła się dwukrotnie do Prokuratury Rejonowej z zapytaniem czy wobec beneficjenta X toczyło się postępowanie karne oraz czy Prokuratura dysponowała dokumentacją dotyczącą wspomnianego podmiotu. Prokuratura poinformowała (pismem z dnia 11.07.2018 r.), że postępowanie wobec beneficjenta X zostało zawieszone. Do czasu zakończenia niniejszej kontroli sprawa nie została rozstrzygnięta.

(dowód: akta kontroli str. 389 - 425)

- Beneficjent Y, (akta przekazane zostały do OR ARiMR 11 września 2017 r.), w ramach zadania „Wsparcie w sektorze owoców i warzyw z tytułu kryzysu spowodowanego szczepem bakterii EHEC”. Postępowanie toczyło się od 2011 r.¹⁸ Dyrektor OT ARR po kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno Spożywczych, która wykazała nieprawidłowości w kwestii zbioru pomidorów w zakresie tzw. „zielonych zbiorów” wydał decyzję¹⁹ o ustaleniu kwoty nienależnej w wysokości 605.585,50 zł. Działania OT ARR dotyczyły trzykrotnego wyeliminowania decyzji z 2011r²⁰. (przyznającej płatność beneficjentowi), z obiegu prawnego poprzez wszczęcie postępowania w zakresie odzyskania nienależnie pobranych środków, ustalenie kwoty do zwrotu oraz wznowienie postępowania w związku z decyzją Prezesa ARR. Toczące się postępowania w tej sprawie zostały uchylone przez MRiRW oraz Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Dyrektor OR ARiMR działając na podstawie wyroku WSA wydała decyzję²¹ o umorzeniu postępowania z urzędu w sprawie odzyskania kwoty nienależnie pobranych środków.

(dowód: akta kontroli str. 426 - 445)

- Beneficjent Z, (akta przekazane zostały w dniu 23 sierpnia 2017 r. do OR ARiMR), w ramach zadania „Uznawanie grup producentów rolnych i ich związków”. Postępowanie zostało wszczęte złożeniem do OT ARR niekompletnego wniosku w dniu 16 grudnia 2016 r. (tylko załączniki) dotyczącego potwierdzenia warunków uznania grupy producentów rolnych i ich związków. W związku z nieuzupełnieniem braków formalnych Dyrektor OT ARR wydał decyzję²² z dnia 29 marca 2017 r. o cofnięciu uznania grupy producentów rolnych i ich związków. Strona odwołała się od powyższej decyzji. Prezes ARR uchylił powyższą decyzję 26 czerwca 2017 r. i przekazał do ponownego rozpatrzenia do OT ARR. Na tym etapie sprawa ta została 23 sierpnia 2017 r. przekazana do OR ARiMR. Dyrektor OR ARiMR decyzją z dnia 18 stycznia 2018 r. stwierdził niespełnienie warunków uznania przez grupę producentów rolnych. W związku z wniesionym odwołaniem z dnia 6 lutego 2018 r. od powyższej decyzji,

¹⁸ Wniosek Gospodarstwa Ogrodniczego Sp. z o.o. z dnia 28.06.2011 r.

¹⁹ Decyzja nr ODK/RZ/2014/001/DNW z dnia 29.08.2014 r.

²⁰ Decyzja nr DNW/R/2011/0061 z dnia 13 września 2011r.

²¹ Decyzja nr OR z dnia 23 października 2018r.

²² Decyzja nr ORSO.5420.8.2017.1.W z dnia 29 marca 2018r.

Prezes ARiMR decyzją²³ z dnia 14 czerwca 2018 r. uchylił w całości zaskarżoną decyzję Dyrektora OR ARiMR i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. Następnie Dyrektor OR ARiMR decyzją z 19 października 2018 r. stwierdził niespełnienie warunków uznania grupy. W dniu 5 października 2018 r. wpłynęło odwołanie od decyzji Dyrektora ARiMR złożone przez beneficjenta. Kopia akt wraz z odwołaniem od decyzji Dyrektora ARiMR przekazana została 12 października 2018 r. do ARiMR.

(dowód: akta kontroli str. 446 - 464)

2.3. W 2018 r. w związku z przejętymi instrumentami WPR od zniesionej ARR, OR ARiMR realizował następujące zadania w ramach:

- dalszego wsparcia kryzysowego producentów owoców, w związku z kontynuacją zakazu ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej²⁴
- dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany, na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa Rozwoju Wsi z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie terminów składania wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany oraz terminu i sposobu wypłaty tej dopłaty²⁵
- uznawania grup producentów rolnych i ich związków, na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach²⁶.

W 2018 r. w ramach *dalszego wsparcia kryzysowego producentów owoców* przyjęto 15 wniosków i wydano 14 decyzje na łączną kwotę dofinansowania 137.116,06 zł. Jedno postępowanie (1 wniosek) nie zakończyło się decyzją o przyznanie wsparcia finansowego, z powodu braków formalnych. W przypadku beneficjenta Nr 041270466 wniosek o przyznanie wsparcia (bezpłatna dystrybucja/inne przeznaczenie) wpłynął do Biura Powiatowego ARiMR w Rzeszowie (31.07.2018 r.), następnie został przekazany do OR ARiMR, gdzie miała miejsce weryfikacja formalna wniosku zgodnie obowiązującą procedurą. W wyniku której stwierdzono braki formalne polegające na użyciu niewłaściwego formularza i błędnie wpisanego adresu. W konsekwencji wystąpiono z wezwaniem o usunięcie braków formalnych. Wnioskodawca nie odpowiedział na wezwanie w określonym terminie (nie dokonał usunięcia wskazanych braków formalnych) i na tej podstawie Dyrektor OR ARiMR wydał Informację o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia (24.09.2018 r.)

W przypadku drugiego postępowania w złożonej dokumentacji stwierdzone zostały braki formalne, tj. powiadomienie złożone przez beneficjenta nr 047935622 (bezpłatna dystrybucja/ inne przeznaczenie) dotyczące zakładanego wycofania owoców z rynku, było niekompletne, zostało złożonego terminowo do OR ARiMR (19.01.2018 r.). Beneficjent zamiast złożyć korektę do powiadomienia, złożył w dniu 24 stycznia 2018 r. wniosek o przyznanie wsparcia (bezpłatna dystrybucja / inne przeznaczenie). Beneficjent po otrzymaniu informacji o złożeniu korekty powiadomienia na niewłaściwym formularzu, dostarczył korektę powiadomienia na

²³ Decyzja Prezesa ARiMR nr 13/18 z dnia 14 czerwca 2018 r.

²⁴ na podstawie § 9 ust. 1 wzw. z § 4 ust.2 i § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców w związku z kontynuacją zakazu ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej

²⁵ Dz. U. Nr 113, poz. 945, ze zm.

²⁶ Dz. U. z 2000 r., Nr. 88 poz. 983 ze zm.

właściwym wzorze (16.02.2018 r.). Właściwy wniosek o przyznanie wsparcia (bezpłatna dystrybucja / inne przeznaczenie) wpłynął do OR ARiMR 13 lipca 2018 r. i rozpoczął procedurę obsługi wniosku o przyznanie wsparcia finansowego producentom owoców wycofywanych z rynku.²⁷, która zakończyła się wydaniem przez Dyrektora OR ARiMR decyzji z dnia 19 września 2018 r. przyznającej płatność.

(dowód: akta kontroli str.465 – 502, 503 - 530)

W ramach zadania *dopłaty do zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany* za 2018 r. w okresie naboru wniosków trwającego od 15 stycznia do 25 czerwca 2018 r. do Biur Powiatowych OR ARiMR wpłynęło 1557 wniosków. Według stanu na dzień 29 października 2018 r. wydanych zostało 1504 decyzje na łączną kwotę dofinansowania 1.835.980,42 zł. W odniesieniu do 52 wniosków prowadzone było w trakcie postępowanie, które nie zakończyło się wydaniem decyzji. Ostateczny termin wydania ww. decyzji upływał 28 listopada 2018 r.

W okresie objętym kontrolą do OR ARiMR nie wpłynęły skargi odnośnie realizacji zadań przejętych z OT ARR.

(dowód: akta kontroli str. 531 – 533)

2.4. W OR ARiMR w ramach zadania *dalszego wsparcia kryzysowego producentów owoców* w 2018 r. przyjęto 15 wniosków o przyznanie wsparcia finansowego producentom owoców wycofanych z rynku, z czego 14 zakończyło się wydaniem decyzji na łączną kwotę dofinansowania wynoszącą 137.116,06 zł. Analizie poddano akta sprawy 4 beneficjentów (powiadomienia o zamiarze dokonania operacji wycofania produktów z rynku, wnioski o przyznanie wsparcia finansowego producentom owoców wycofanych z rynku, decyzje o przyznaniu wsparcia finansowego), którzy otrzymali dofinansowanie na łączną kwotę wynoszącą 37.496,89 zł, co stanowiło 27,35% kwoty wydanej w 2018 r. przez OR ARiMR na realizację tego zadania „Dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców”.

Ustalono, że zadanie *dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców* realizowane było w zgodzie obowiązującymi w tym zakresie procedurami, tj.:

- Obsługi powiadomień o zamiarze dokonania operacji wycofania produktów z rynku²⁸,
- Obsługi wniosku o przyznanie wsparcia finansowego producentom owoców wycofanych z rynku²⁹

Przeprowadzona analiza 4 akt sprawy potwierdziła, że w trakcie weryfikacji powiadomień sprawdzano je pod względem formalnym, prawnym, merytorycznym oraz sporządzano „Karty weryfikacji powiadomień”. Analiza wykazała, że prawidłowo prowadzona była weryfikacja powiadomień, w wyniku której ustalono że:

- powiadomienia zostały złożone terminowo, tj. do 19.01.2018 r.,
- powiadomienia zostały złożone przez podmioty uprawnione,
- uprawnienie przysługiwało z tytułu wsparcia dla Producenta Indywidualnego,

²⁷ Procedura KP-611-597-ARiMR/1/z, z dnia 12.01.2018 r.

²⁸ Książka procedur Dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców KP-611-596-ARiMR/1/z z 12.01.2018r.

²⁹ Książka procedur Dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców KP-611-597-ARiMR/1/z z 12.01.2018r

- produkt zgłoszony w powiadomieniu tj. jabłka podlegały wsparciu,
- powiadomienia nie zostały złożone dwukrotnie,
- powiadomienia zostały złożone na aktualnym formularzu,
- nie zastosowano redukcji ilości dla zgłoszonego produktu do maksymalnego plonu,
- powiadomienia zostały złożone do OR ARiMR właściwej ze względu na miejsce zamieszkania,
- dane dotyczące identyfikacji podmiotu uprawnionego oraz planowanej operacji wycofania z rynku zostały wypełnione poprawnie,
- powiadomienia zostały podpisane przez podmiot uprawniony,
- odbiorca produktu zadeklarowany w powiadomieniu był wpisany do Rejestru uznanych organizacji charytatywnych i uprawnionych innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych, prowadzonego przez Prezesa ARiMR,
- odbiorcy mieli status organizacji pożytku publicznego lub innych jednostek (szkoły, placówki oświatowe).

Stwierdzono, że zgodnie z obowiązującą procedurą OR ARiMR występował do producentów, którzy *złożyli powiadomienia o zamiarze dokonania operacji wycofania produktów z rynku* o podanie w terminie do 20 marca 2018 r. informacji o ilości produktów, które nie będą wycofywane z rynku, ze wskazaniem jaka ilość w ramach złożonego wcześniej powiadomienia nie zostanie przez nich wykorzystana. Beneficjenci składali do OR ARiMR dokument określony, jako „Informację o dostawach (bezpłatna dystrybucja/ inne przeznaczenie)”, który zawierał niezbędne dane dotyczące operacji bezpłatnej dystrybucji / inne przeznaczenie, w tym dane niezbędne do przeprowadzenia kontroli przez organy Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych. Każdorazowo po weryfikacji dokumentu pod względem formalnym i prawnym OR ARiMR występował na określonym w procedurze wzorze dokumentu z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli świeżych owoców przeznaczonych do wycofania z rynku z podaniem daty kontroli i dostawy oraz miejsca kontroli i dostawy. Kontrola Wojewódzkiej Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych obejmowała 100% ilości produktów wycofanych z rynku i kończyła się przesłaniem do OR ARiMR protokołu z dokonanej kontroli wraz ze „Świadectwem zgodności z normami handlowymi Unii Europejskiej dla świeżych owoców i warzyw”.

Ustalono, że w wymaganym okresie tj. do 31 lipca 2018 r. zgodnie z obowiązującą procedurą do OR ARiMR, wpłynęło 15 wniosków o przyznanie wsparcia finansowego producentom owoców wycofanych z rynku. Obsługi wniosków dokonywano zgodnie z procedurą „*obsługi wniosku o przyznanie wsparcia finansowego producentom owoców wycofanych z rynku*”. Wnioski te prawidłowo zostały poddawane weryfikacji pod względem formalnym, prawnym, merytorycznym. Wyniki weryfikacji każdorazowo przedstawiano w „*Karcie weryfikacji wniosku o przyznanie wsparcia*”. Wyniki przeprowadzonej analizy 4 akt spraw potwierdziły prawidłowość przeprowadzonej weryfikacji wniosków. W wyniku analizy stwierdzono, że:

- wnioski o przyznanie wsparcia złożone zostały terminowo,
- uprawnienie przysługiwało z tytułu wsparcia dla Producenta Indywidualnego,

- wnioski o przyznanie wsparcia dotyczyły powiadomień, które zostały przyjęte do realizacji,
- wnioski o przyznanie wsparcia zostały złożone na prawidłowym formularzu,
- wnioski o przyznanie wsparcia zostały podpisane przez podmioty uprawnione,
- wraz z wnioskami zostały złożone wszystkie wymagane załączniki,
- ilość produktów wskazana we wnioskach o przyznanie wsparcia była zgodna z ilościami wynikającymi z zastosowanych redukcji / współczynnika na etapie weryfikacji powiadomienia,
- producenci nie otrzymali wsparcia w danym roku w ramach działań dla poszkodowanych przez niekorzystne warunki atmosferyczne dla działek podanych we wniosku,
- wnioski były kompletne (w 1 przypadku wnioskodawca uzupełnił w terminie wymagane informacje).

Analiza potwierdziła, że informacje zawarte we wnioskach, tj. ilość kilometrów od miejsca wycofania owoców do miejsca dostawy nie była zawyżana. Na podstawie zweryfikowanych wniosków o przyznanie wsparcia finansowego producentom owoców wycofanych z rynku wraz z wymaganymi załącznikami wydanych zostało terminowo 14 decyzji o przyznaniu wsparcia finansowego. W terminie od 1 do 3 dni od daty doręczenia decyzji sporządzane zostały listy zleceń płatności, które wysyłano do ARiMR celem ich realizacji. Płatności dokonano w okresie od 3 do 11 dni od daty przekazania listy zleceń płatności do ARiMR. .

(dowód: akta kontroli str.534 - 540, 541 - 699)

Zgodnie z obowiązującą procedurą w zakresie obsługi wniosku o przyznanie wsparcia finansowego, przeprowadzona została kontrola drugiego szczebla na miejscu przed wypłatą wsparcia, którą w 2018 r. objętych zostało 9 wnioskodawców w ramach zadania „*dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców*”. W ramach kontroli na miejscu sprawdzano, czy dane zadeklarowane w powiadomieniu były adekwatne do obszaru i możliwości produkcyjnych z niego wynikających, a zadeklarowanych w powiadomieniu, z uwzględnieniem danych wskazanych we wniosku. W wyniku przeprowadzonych kontroli na miejscu stwierdzono nieistotne uchybienia nie mające wpływu na warunki dofinansowania.

(dowód: akta kontroli str. 700 – 704)

W latach 2017 – 2018 ARiMR prowadził następujące rejestry, w których zostały uwzględnione wpisy producentów z województwa podkarpackiego:

- Rejestr wstępnie uznanych grup producentów, uznanych organizacji producentów i ich zrzeszeń oraz ponadnarodowych organizacji producentów i ich zrzeszeń na rynku owoców i warzyw, w którym wpisanych zostało 6 podmiotów z województwa podkarpackiego. W okresie od 1 września 2017 r. do 31 października 2018 r. do OR ARiMR nie wpłynęła żadna aktualizacja danych. OR ARiMR nie uznał, ani nie dokonał cofnięcia uznania żadnemu z podmiotów. Wpisy ww. rejestrze nie uległy zmianie.
- Rejestr grup producentów rolnych, w którym do czasu zakończenia kontroli wpisanych zostało 36 grup z terenu województwa podkarpackiego. Grupy producentów rolnych informowały 24 razy Dyrektora OR ARiMR o zmianie

danych zawartych w tym rejestrze, który w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania informował MRiRW oraz Prezesa ARiMR.³⁰o dokonanych zmianach. W związku z rozbieżnościami pomiędzy dokumentacją otrzymaną z OT ARR, a danymi w rejestrze grup producentów rolnych, OR ARiMR 16 października 2017 r. dokonał aktualizacji danych w rejestrze zgodnie ze stanem faktycznym.

- Rejestr związków grup producentów rolnych, w którym nie odnotowano wpisów, gdyż na terenie województwa podkarpackiego nie funkcjonowały związki grup producentów rolnych.
- Rejestry organizacji producentów, zrzeszeń organizacji producentów, organizacji międzybranżowych na rynkach innych niż rynki mleka i przetworów mlecznych oraz owoców i warzyw, w którym nie dokonywano wpisów gdyż na terenie województwa podkarpackiego nie funkcjonowały związki grup producentów rolnych.
- Rejestry organizacji producentów, zrzeszeń organizacji producentów, organizacji międzybranżowych na rynku mleka i przetworów mlecznych, w którym nie odnotowano wpisów ponieważ na terenie województwa podkarpackiego nie funkcjonowały związki grup producentów rolnych.

(dowód: akta kontroli str. 705 - 717)

W 2018 r. OR ARiMR przeprowadził 5 kontroli uznanych grup producentów rolnych w ramach, których w funkcjonowaniu 2 grup stwierdził nieprawidłowości. Nieprawidłowości te wskazywały, że grupy nie osiągały minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej wyprodukowanej przez wszystkich członków i sprzedanych do grupy oraz część z nich, nie dostarczała do grupy 80% wyprodukowanych przez siebie produktów. Kryteria te stanowiły podstawę utworzenia i działalności grupy producentów rolnych.

Do czasu zakończenia niniejszej kontroli, Dyrektor OR ARiMR w obu przypadkach zawiadomił grupy o wszczęciu postępowania administracyjnego w związku z niespełnianiem warunków uznania i wykreślenia z rejestru grup producentów rolnych (pismo Dyrektora OR ARiMR z dnia 23 października 2018 r.). W odniesieniu do 1 grupy Dyrektor OR ARiMR wydał 24 października 2018 r. decyzję o cofnięciu uznania grupie producentów rolnych.

(dowód: akta kontroli str. 718 - 725)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności OR ARiMR w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność OR ARiMR w zbadanym zakresie. Stwierdza, że prawidłowo realizowane były zadania przejęte po zniesionej ARR. Zapewniony został właściwy nadzór nad realizacją tych zadań.

³⁰ Dz. U. z 2000r., Nr.88 poz. 983 ze zm.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o *Najwyższej Izbie Kontroli*³¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia 12 grudnia 2018 r.

Kontrolerzy

Alina Walenia
Główny specjalista k. p.

/.../

Agnieszka Pomykała
Straszy inspektor k. p.

/.../

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p. o. Dyrektor
Wiesław Motyka

p.o. Wicedyrektora
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
z up.
/.../
Robert Łukasz

³¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm.